

Posudek na bakalářskou práci:

Radek Vávra: Historie pražské městské hromadné dopravy a Elektrických podniků od počátku do roku 1939.

Předkládaná bakalářská práce se zabývá ustavením, rozvojem a fungováním hromadné dopravy v Praze. Přitom zahrnuje období od sedmdesátých let 19. století, kdy byla zřízena koňská dráha, do konce první republiky. Vzhledem k rozsáhlosti tématu se ale soustředí hlavně na dobu do konce 19. století, kdy byly pokládány základy celého systému veřejné dopravy v českém hlavním městě.

Práce je založena na znalosti literatury, která doposud k tématu vyšla, a na studiu archivních pramenů z Archivu Dopravního podniku hl. města Prahy. Nesporně by jí prospělo, kdyby autor využil i materiálů z pražského městského archivu, k čemuž ale v důsledku okolností, za kterých kol. Vávra text psal a dokončoval, nedošlo. Poněkud proto chybí podrobnější popis vztahů pražských samosprávných orgánů k subjektům, které rozvoj hromadné dopravy zajišťovaly.

Veřejná doprava tvoří nedílnou součást procesu modernizace a celkového rozvoje společnosti a veřejné správy, který probíhal ve druhé polovině 19. století. Její budování a přebírání orgány veřejné správy patří mezi nové nároky, které začínaly být od této doby na státní a samosprávnou moc kladeny. Souvisí samozřejmě také s hospodářským rozmachem, jenž v Čechách a i v jiných zemích ve třetí čtvrtině 19. století vrcholil. Z toho důvodu je správné, že autor věnoval pozornost celkovému kontextu, v němž hromadná doprava v Praze vznikala. Všimá si také těch způsobů dopravy, které existovaly před zavedením prvního skutečně moderního druhu, jímž byla zmíněná koňská dráha. A právě její vznik, rozvoj, provoz, technické zázemí a konečný prodej pražské obci tvoří základ jedné ze stěžejních kapitol práce. Na ní pak navazuje část zabývající se budováním elektrických drah, s čímž je úzce spjato jméno Františka Křižíka. Elektrická dráha jednak převzala dráhu koňskou a jednak vytvářela další linky. Zmíněny jsou i dráhy lanové. Léta od první světové války až do konce třicátých let jsou už spíše jen načrtnuta. I tak se ale čtenář dozví alespoň základní informace o prvních pražských autobusech, trolejbusích a také o prvních návrzích a přípravách výstavby podzemní dráhy. Práci doprovázejí také přílohy, kde lze nalézt kromě několika zajímavých fotografií také důležitou tabulku s přehledem hlavních linek. Samotný výklad totiž místy sklouzával do jisté nepřehlednosti. Tabulka tak zájemci názorně ukáže, kdy která linka byla uvedena do provozu, na jakém úseku fungovala a kdo ji provozoval. K ní je

připojen i přehled místních názvů, které se od tehdejší doby změnilly a proto dnes nemusí být srozumitelné.

Kolega Vávra v práci prokázal schopnost pracovat s literaturou. Využívání archivních pramenů ovšem budí určité pochybnosti. Práci nestačí opatřit jen příslušnými citacemi a odkazy na archivní materiály. Tyto je třeba pokusit se interpretovat a tomuto nároku kol. Vávra bohužel zůstal dlužen. Tato skutečnost jistě souvisí s ne zcela standardním způsobem vzniku práce. Autor ukázal nesporně imponující nasazení v posledních týdnech a dnech před odevzdáním, ale celkovému vyznění práce by prospělo, kdyby vznikala poněkud povlovnějším a rovnoměrnějším tempem. Jistý chvat při dokončování je obvyklý, ale v tomto případě myslím přesáhl běžnou míru, což výsledné podobě práce rozhodně neprospělo. V diskusích, k nimž ovšem bohužel častěji docházelo až v během posledních několika týdnů, jsem neskrýval dojem, kterého se nemohu zcela zbavit ani nyní, že text nevznikal úplně obvyklým postupem a že zejména právě archivní materiály nebyly využívány tak, jak se studenti učí již v historickém prosemináři. Na druhé straně ale nelze zpochybnit, že autor v příslušném archivu pracoval a že prameny, na které odkazuje, v ruce měl.

Vyslovené námitky jsou nesporně závažné a v procesu obhajoby musí být brány v úvahu. Navzdory jim se ale domnívám, že práce nakonec nároky kladené na této úrovni studia plní a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji hodnotit ji známkou dobře.

V Kolíně 10.9.2010

Mgr. Jan Dobeš, Ph.D